

Таця Стус

Коник винахідників

Намалювала Ірена Панаріна

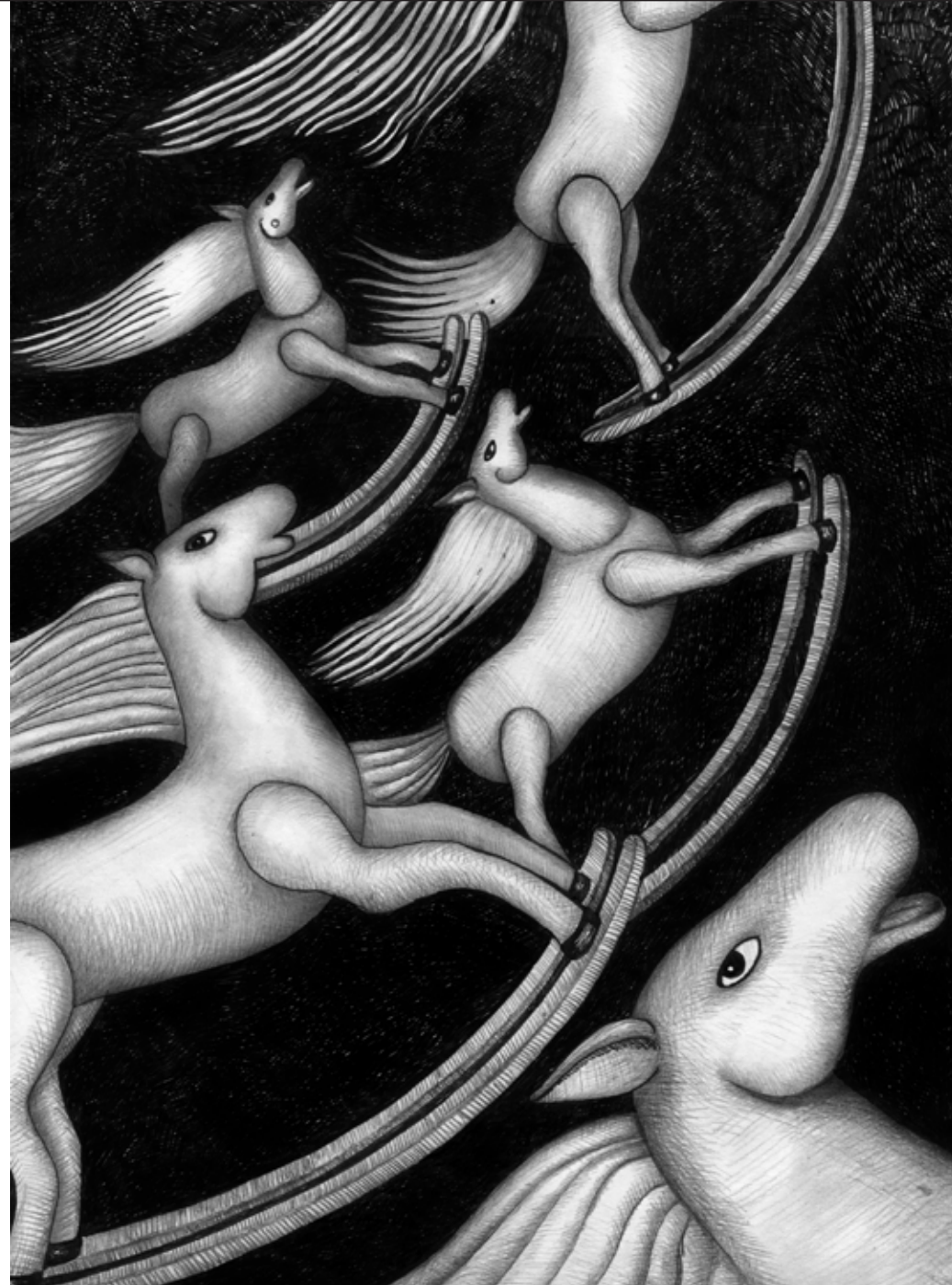
I

Після канікул Даринка неабі́як подорослішала.

Це помітили всі — і сусідки у дворі, і рідні дідусі з баб́усями.

Антін часто примовляв: «Ти вже доросла, хоча все-таки ще зовсім дитина».

Мама ж просто не могла впізнати своєї маленької дівчинки. І ліжко без нагадування застелене,

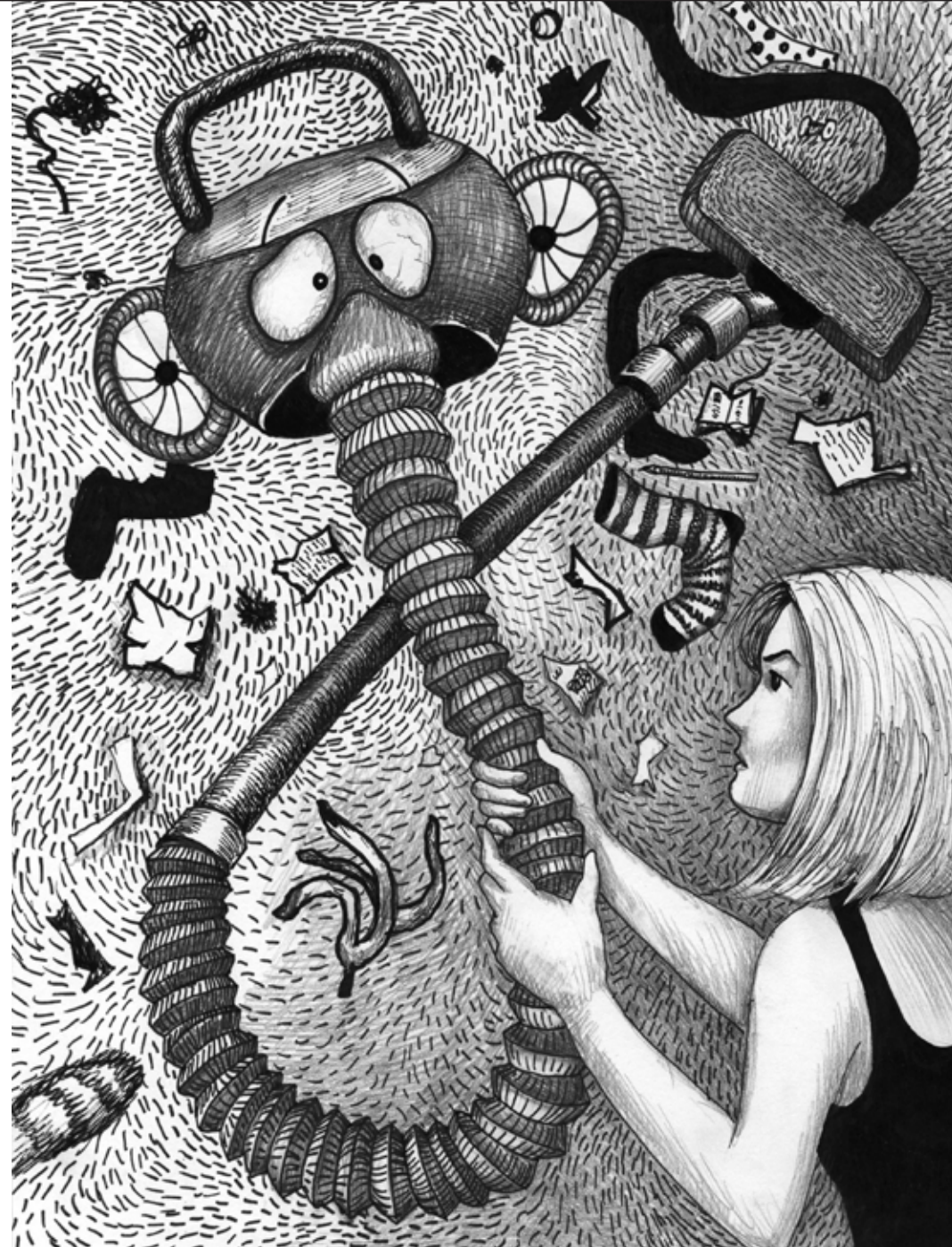

і посуд після вечері помитий, і навіть пилосмок по хаті, здається, пройшовся. Щоправда, це більше було схоже на сліди *пилослонá*.

Але іноді Дарці все-таки дуже кортіло викинути коника*.

Ось, наприклад, учора. День починався просто чудово. А як інакше може починатися вихідний? Ранковий сон на годину довший. Як кажуть дорослі, «багато вільного часу». Хоча вони, ті дорослі,

* Фразеологізм (сталий вислів) «викинути коника» означає зробити легковажний, дивний, несподіваний вчинок. «Коником» також називають те, що людина може гарно робити. Наприклад, «винаходи — це мій коник».

багато чого вигадують, адже́ час,
думала Дара, за́вжди* вільний.
Ну від кого може залежати час,
ге? Хіба від годинника...

Дарця й ухопилася за нову ідею.

---

*У деяких словах буває два правильні наголоси.

**Маніпуля́ція — складна дія, яка вимагає вправності та вміння. Часом маніпуля́ція — це те саме, що махіна́ція або шахрайство.

II

Даринка прокинулася, як за́вше
у вихідні, раніше за маму та пе-
ревела годинники на цілу годину
вперед. Був ще годинник на мамин-
ому смартфоні. Але Дарця знала,
що на вихідні мама навмисно «за-
бувала» про мобільний.

Тобто встала Дара о восьмій
ранку, а годинники після маніпу-
ля́цій** стали показувати дев'яту.

Дівчинка хотіла зрозуміти, наскільки людина залежить від часу. І коли, як не у вихідний день, це можна перевірити безпечно?

Далі все було як завжди. Дарця:

- застелила ліжко,
- покачала прес 20 разів,
- погодувала кота Коцького,
- зробила мамі ранковий чай,
- вирішила сьогодні нарешті остаточно визначитися зі своїм майбутнім.

III

Скільки вже разів дорослі запитували Дару, ким вона стане, коли виросте?! Дара вже втомилася відповідати на це запитання. Навіть стала плутатися у відповідях.

Мамі вона якось сказала, що хоче стати *вихователькою* в дитячому садочку. Бабусі Ніні — що *бібліотекарчихою*. Тітоньці Томі Дара по-секрету зізналася, що мріє стати

телеведучою. Сусідці бабі Нюті вона недбало кинула, що стане *космонавтихою*. Анята В'ячеславівна лише скрушно похитала головою вслід нахабній дівчинці.

Один лише Антін ніколи не питав цього в Дарці. А йому б вона розповіла про свої мрії та сумніви... Тому вирішила підготуватися, якщо він раптом поцікавиться. Дара взяла папір і розділила його на два стовпчики. Над кожним написала «плюс» і «мінус», щоб визначити «позитиви» та «негативи» професії. Де більше плюсів, там і перемога.

IV

Тим часом до кімнати зазирнула мама, цьомкнула Дару в щічку, подякувала за чай і почимчикувала прокидатися далі. Дівчинка ледве встигла сховати свій секретний аркуш. Звісно, мама залишила шпарку у дверях. Цим безпардонно скористався Коцький.

— Пане Коцький, вас хтось сюди запрошував?! — шикнула на нього

Дара. Однак Коцький, непевно крékнувши, заскочив дівчинці на коліна та став обережно моститися там, лоскóчучи своїми розкішними вусами. — Ну, тоді ви самі напросилися на експеримéнт, шановний Коцький...

Отже, першим словом посередині аркуша стало

Дрисерувалькеця

Коцький, хоч і не вчився в школі жодного дня, подивився на слівце з підозрою. А може, він просто

згадав якусь особисту небезпеку,
яка криється в цій чудернацькій
професії, хтозна...

Дарця взялася за ручку... Перед
її очима — арена цирку...

*...Ось Дарця вдягає на котика
золоту камізі́ельку*, пов'язує йому
на шию красивого бантика.*

*...Бере в одну руку солодку цу-
керку, в другу — батіжо́к. Аджé
кажуть, що за слухняність слід
нагороджувати, а за непослух —
карати.*

---

*Камізі́елька — жилетка, безрукавка.

Але Даринці чомусь не хочеться карати й вона відкидає батіжо́к геть.

...Та що це таке? До дівчинки наближається дивний звір. Голова в нього лєвова, а тіло — слонове. І він каже: «Гав!» Дарця стурбовано озирається й бачить іще дивові́жніше створіння. Це їй усміхається зебра, у якої на голові розлогі оленячі роги. Даринка в розпачі дивиться вгору й відса́хується від велетенського метелика з довгим пухнастим хвостом...

І тут уже пан Коцький не витримує й нервово рявкає, зриваючись на писк:

— Панночко Дарино! З вас ніколи не буде «дрИСєрувальнЕці», бо ця професія називається «дрЕсИрувальнИця»! — і зістрибує з Дариних колін. Утім, далеко він не тікає, а вмощується на стільці поруч.

V

Дарця сумно зітхає, закреслює перше слово й за мить рішуче пише наступне:

Вчителька

Коцький скептично всміхнувся.

Дарця подумала: щоб бути вчителькою, обов'язково треба любити дітей. Однак у яку колонку слід

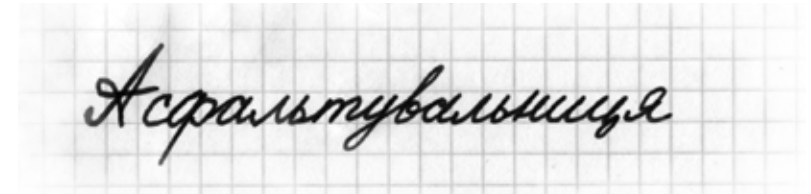

це написати? Якщо любити дітей — це обов'язок, то це погано для вчителя. Тобто погано змушувати себе любити когось. А ще: як навчитися любити дітей? Особливо, якщо вони не хочуть учитися, прогулюють уроки й к'їдають під ноги жуйки.

— Ні, я дітей усе-таки люблю, — досить переконливо сказала Дарця Коцькому. Однак одразу згадала, що буквально на минулому тижні Богдан вимастив її стілець крейдою й вона довго ходила з білою дупою.

— Ні. Я люблю дітей, які люблять мене, — уточнила Дарця для Коцького. Але тут-таки згадала, як Богдан написав їй записку такого змісту: «Даринко! Я тебе люблю!». А потім цю записку читав увесь клас. Було дуже соромно. І Дарця надавала стусанів Богданові.

Дара закреслила «вчительку» та спересердя написала:

The image shows a handwritten signature in black ink on a light gray grid background. The signature is written in a cursive, somewhat stylized script. It appears to be the name 'Асральтубальниця' (Asraltubal'nitsya).

Однак визначати плюси й мінуси цього фаху виявилось вкрай важко. Терміново потрібна була консультація.

VI

Дара непомітно вислизнула з квартири й вийшла до лавочки біля під'їзду. Як вона й очікувала, там сиділа баба Нюта з по́другою — вони саме обговорювали погані дороги.

— Анюто В'ячесла-ві-ї-вів-но! — поважно втрутилася в розмову Даринка, як за́вжди́ плутаючись в офіційному імені баби Нюти. — А від

кого залежить, щоб дороги були гарними? Від асфальтува́льників?

— Аякже, дитинко, і від них також, — баба Нюта була рада, що молодше покоління цікавиться проблемами держави. — А щоб розкласти лопатою асфальт, штани по університетах протирати не...

Дарця не дослухала роздумів баби Нюти — стрілою злетіла на свій другий поверх, ящіркою пробралася до квартири та швиденько записала під знаком «плюс»:

The image shows a rectangular area with a light gray grid background. Inside the grid, the text "Не треба вчитися!" is written in a black, cursive script. The text is slanted slightly to the right and ends with an exclamation mark.

А потім ще й підкреслила жирною лінією. Адже́ це так добре, коли не мушиш навчатися! Нема потреби довго-довго вчитися, як її бідна тітонька Тома. Після школи вона пішла в училище. Потім вступила до університету. Потім писала якусь там дисерта́цію. Та ще й працювала весь час! Правда, тітоньку Тому вважали найкращим дитячим лікарем у районі, і сама Дара ніколи не боялася ходити до неї.

Але ж яка спокуса: учитися не треба!

VII

Аж тут Дарця згадала одну пригоду, що сталася минулого літа на дорозі. Вони якраз їхали з мамою на море. Тоді саме автобус застряг у заторі, а пасажери спостерігали сумну картину. На перегородженій ділянці кілька чоловіків і жінок у помаранчевих безрукавках ремонтували дорогу. Їм було страшенно спекотно, дуже важко,

але це була їхня робота — латати дірки в асфальті.

— Ось такі в нас ще не розвинені технології, що люди мусять працювати так само, як і десятки років тому. У світі всю найважчу роботу вже мають виконувати машини, — сумно сказав сивий літній чоловік з-за спинки маминого крісла.

— Мамо, а що таке «технології»? — запитала тоді Даринка.

— Це коли все, чого навчилися та придумали різні вчені, стає на допомогу людству, — якось

дуже закручено відповіла мама. — Наприклад, більше ста років тому́ було винайдено електричний струм. І відтоді світ із його допомогою надзвичайно змінився! У нас є дуже багато зручних машин, які працюють від електричного струму, і нам без них уже не обійтись. От зараз би ми не їхали цим автобусом, удома б нам не зберігав продукти холодильник. І спати ми б лягали разом із сонечком, бо не могли б увімкнути світло...

...Даринка замислилася. Раніше їй не спадало на думку запитати

себе, звідки беруться всі зручності, які нас оточують. Чому вода тече з крана? Вона ж не сама знаходить дорогу до раковини? А мамин комп'ютер?! Он Антін, хоч він і журналіст, сам його складав... Це ж скільки треба знати!

VIII

Дівчинка збуджено ходила кімнатою, по-новому розглядаючи речі навколо. Коцький лише водив за нею очима й нервово бив хвостом по килиму.

Тоді Даринка рішуче підійшла до стола й написала на аркуші:

Винахідниця

Так, це саме те, чого їй за́вжди хотілося. Хай навіть вона буде вчитися все життя, але вона обов'язково мусить винайти:

1. Прилад для миттєвого переміщення в просторі. (На трьох!)
2. Прилад для збільшення чи зменшення речей. (Зелений сарафан!)
3. Пігулку від усіх хвороб! (Терміново! Для бабусі й дідуся!)

Наступного пункту Дарця написати не встигла, бо її покликала на вечерю мама. Ого! Так швидко? Дара повернулася й дописала:

4. Прилад для уповільнення ча́су!!!

IX

І лише після вечері та духмяної ванни, коли вже ладналася спати, Дарця згадала про свій ранковий експеримент. Схоже, він чудово їй удався й вона стане справжньою винахідницею. Адже́ мама так нічого й не помітила, та й Дарця жодного разу не подивилася на годинник. Такий гарний був день! Із цією думкою дівчинка й заснула,

вирішивши, що рано-раненько непомітно виставить на всіх годинниках правильний час.

Де там! Зранку вони так заметушілися, заквапилися з мамою, що Дарця зовсім забула про свій намір припинити експеримент. Проте потім до самого вечора не знаходила собі місця, переживаючи за маму. Бо в мами на роботі дуже суворий керівник, можуть бути проблеми через запізнення.

«Стоп!» — подумала Дарця. Яке запізнення? Вона ж так перевела годинник, що мама, навпаки,

прийшла на годину раніше. Ця думка підбадьорила дівчинку, хоч їй усе одно було ніяково за свій нерозважливий вчинок.

X

Увечері Дара чекала маминої догани, тож вирішила чимшвидше добровільно розкаятися. Вона зустрічала маму з роботи біля під'їзду, не звертаючи уваги на підозріливі погляди баби Нюти та її подруги.

— Матусю, вибач мене за моїх викинутих коників!..

— Яких «коників»? Куди ти викинула коників? — не могла

второпати мама. — До речі, я тобі дуже-дуже вдячна!..

Даринка перебила маму:

— Я... викинула коники з годинником...

— Чекай, що ти зробила?

Уже в квартирі все щасливо з'ясувалося. Якби Дарця не затіяла свої «експерименти з часом», мама б запізнилася на роботу. Як? У неділю вся країна переводила годинники на літній час, на годину вперед. А мама забула. Вона не стежила за новинами, де про переведення нагадували заздалегідь.

— Ти будеш у мене винахідницею, доню! — ще довго згадувала цю пригоду мама.

«Виходить, хоч цього разу я коника викинула даремно», — презирнулася з Коцьким Даринка. Їй лишилося лише з'ясувати, навіщо людям «літній» і «зимовий» час? Це як літній і зимовий одяг?.. То час таки залежить від пори року?

— Забагато запитань на сьогодні, — ліниво буркнув Дарі Коцький і пішов лізкати молоко з улюбленої мисочки з зеленою качкою.

Про інші пригоди Даринки читайте в книжках цієї серії «День народження» і «Таємна змова».

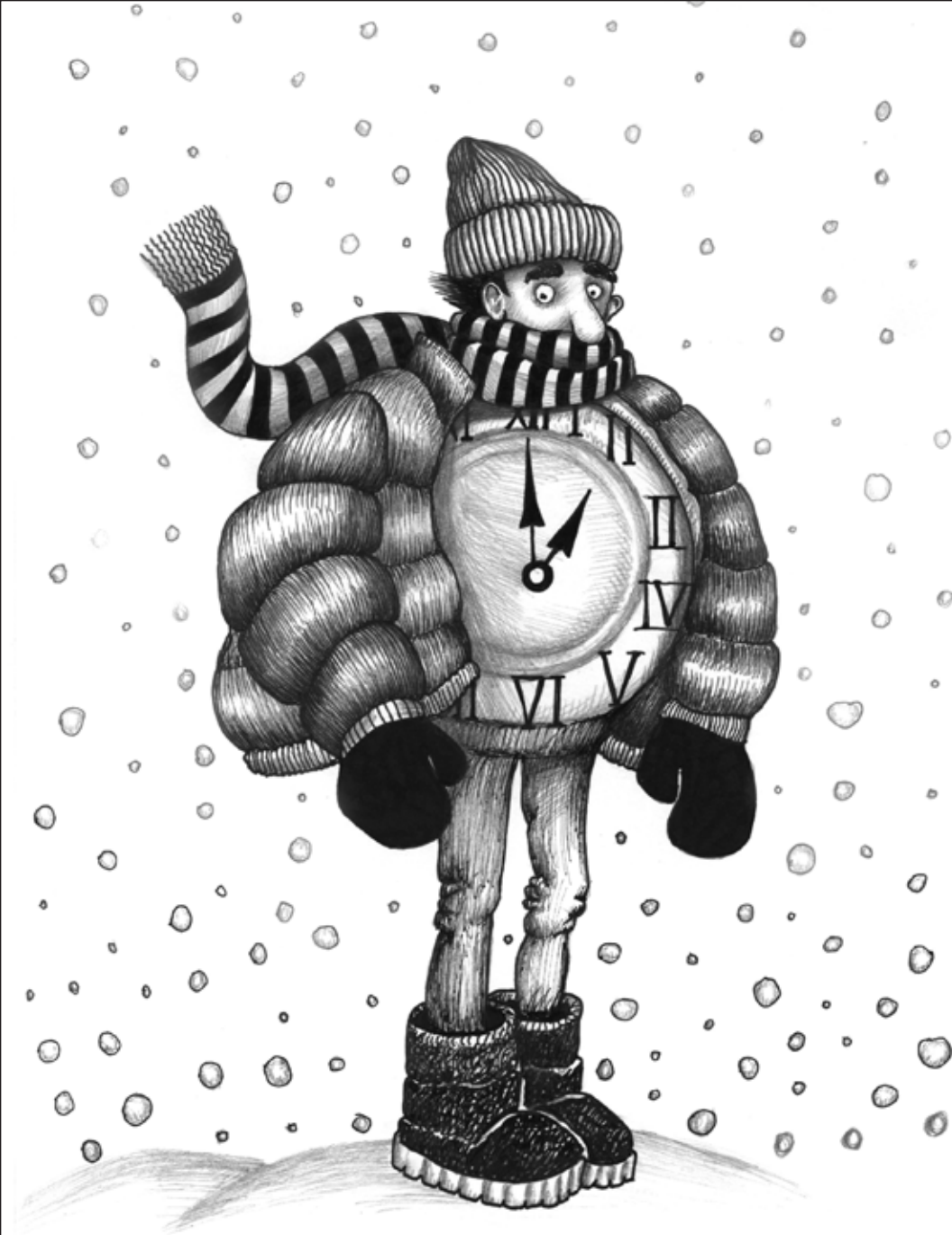
Завдання

I. Викресли зайве.

А) Даринка шукала плюси та мінуси в таких професіях: дресирувальниця, вчителька, вихователька, бібліотекарка, телеведуча, укладальниця асфальту, будівельниця, винахідниця, лікарка.

Б) Серед героїв цієї книжки були Даринка, її мама, Антін, його дідусь, Даринчин дідусь, сусідка Тетяна Василівна, кіт Коцький, пес Песький, тітонька Тома, дядечко Толик, баба Нюта.

В) Часом Даринка пише й говорить із помилками. З-поміж слів, у яких вона помилилася, були такі: дресирувальниця, бібліотекарка, асфальтувальниця, директорка, В'ячеславівна.

II. Пóмійки роблять усі. І це нормально. Але дуже важливо вміти побачити та виправити пóмійку. Знайди з-поміж поданих нижче слів чотири неправильно написані. Склади останні літери цих слів — і ти дізнаєшся, яка Даринчина улюблена тварина.

Вихідний, підбадьорювати, пилесмок, президент, експеримент, годиники, камізелька, батіжок, нерозважливий, дисертація, консультація, простирадло, моститися, матрац, манепуляція, чимшвидше.

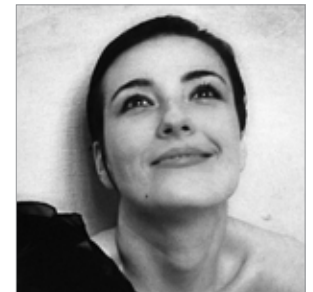
Таня Стус

Письменниця й фанатка читання. Народилася на Луганщині в династії педагогів. «Вигадую історії, бо мені подобається давати імена персонажам і оживлювати їх. Також дуже люблю пояснювати щось складне простими словами». Головні книжки — «Панночка», «Біла, Синя та інші», «Як не заблукати в павутині», «Їжак Вільгельм», «Де Ойра?», «Письмонавтика». Твори Тані Стус є у шкільній програмі.

Ірена Панаріна

Художниця-ілюстраторка. Народилася в Києві, навчалася в Державній художній середній школі ім. Т. Г. Шевченка, закінчила Українську академію друкарства. Розробляла історичні персонажі для комп'ютерної гри «Козаки 3». «2017 року я приєдналася до “Читальні” — і ніби поринула у світ дитинства. Найприємніше — малювати для дітей! Вони дуже вдячні, відкриті та щирі».

Стус Таня

С88 Коники винахідників / Таня Стус. — Харків : Вид-во «Ранок», 2019. — 48 с. : іл. с. —
(Серія «Читальня», рівень 3).

ISBN 978-617-

Вихідні для Даринки — це гарний час визначитися зі своїм майбутнім. Яка професія пасує їй найбільше: дрсиривальниця, асфальтувальниця чи вчителька? А може, варто стати винахідницею? І то не в далекому майбутньому, а негайно! Третя книжка Тані Стус про пригоди Даринки подарує читачам не лише чергову зустріч із улюбленою героїнею, а й дотепну історію про вибір професії та секрети годинників.

Серію «Читальня» адресовано учням початкової школи для самостійного читання чи опрацювання на уроках. «Читальня» має три рівні складності тексту. Серію розробили та апробували методисти НЦ «Мала академія наук України», експерти з дитячого читання.

УДК 82-93:373.3

Літературно-художнє видання
Серія «Читальня»
Рівень 3

Стус Таня

КОНИКИ ВИНАХІДНИКІВ

Для молодшого шкільного віку

Ілюстрації *Ірени Панаріної*
Керівниця проекту *Тетяна Стус*
Головна редакторка проекту *Галина Ткачук*
Провідна редакторка *Юлія Каспарова*
Літературна редакторка *Юлія Підмогильна*
Технічне редагування, верстка
Олена Румянцева

З питань реалізації звертатися:
Харків, тел.: (057) 727-70-77;
e-mail: deti@ranok.com.ua

С786020У. Підписано до друку 30.10.2018.
Формат 60×90/16. Папір офсетний.
Гарнітура Ubuntu. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 3,0.

ТОВ Видавництво «Ранок»,
вул. Кибальчича, 27, к. 135, Харків, 61071.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 5215 від 22.09.2016.

Для листів: вул. Космічна, 21а, Харків, 61145;
e-mail: office@ranok.com.ua
Тел./факс: (057) 719-58-67.

Разом дбаємо
про екологію та здоров'я

ISBN 978-617-

© Стус Т., текст, 2019
© Ткачук Г., завдання, 2019
© Панаріна І., іл., 2019
© ТОВ Видавництво «Ранок», 2019